

*****

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

*****

УДК 343.114

О. М. Скрябін

кандидат юридичних наук, доцент, адвокат,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТАМИ УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню питань підвищення кваліфікації адвокатів як обов'язкової умови розвитку адвокатської діяльності в Україні Подано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України, яке регулює порядок підвищення кваліфікації адвокатів України.

Ключові слова: адвокат, захисник, адвокатура, інститут правової допомоги, підвищення кваліфікації, підрахунок балів.

Останнім часом особливої актуальності набувають теоретичні та практичні розробки щодо захисту прав та інтересів громадян, оскільки в сучасних умовах важливими є всі питання, що формують правову державу та громадянське суспільство. На сьогодні, безумовно, пріоритетними завданнями, які стоять перед державою, є забезпечення прав і свобод людини і громадянина, оскільки вирішення зазначених питань виступає одним із головних критеріїв оцінювання ефективності реформування всіх сфер суспільного життя. У цьому аспекті адвокатська діяльність відіграє вирішальну роль у системі реалізації прав і свобод людини та громадянина. У зв'язку із цим актуальним видається дослідження Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України (далі – Порядок). Безперервний розвиток теорії права, зміни законодавства і практики його застосування, вдосконалення форм і методів адвокатської діяльності зумовлюють необхідність для адвокатів постійно і безперервно вдосконалювати свої знання – підвищувати свою кваліфікацію.

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 21 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" від 05.07.2012 р. [13], адвокат під час здійснення адвокатської діяльності зобов'язаний підвищувати свій професійний рівень (кваліфікацію).

Адвокатура виступає гарантом у забезпеченні прав людини, тому потребує реформування з метою створення сильного та дієвого інституту адвокатури. Отже, закріплення в чинному законодавстві обов'язку підвищувати свій професійний рівень є обґрунтовано позитивним моментом на шляху побудови дієвого та ефективного інституту правової допомоги в Україні.

Різні аспекти інституту адвокатури досліджували такі вчені: Т. Варфоломеева, Я. Зейкан, З. Зінатуллін, М. Михеєнко, О. Святоцький, Д. Фіолевський, С. Фурса, В. Шкарупа, О. Яновська та ін. Питання підвищення кваліфікації адвокатів в Україні розглядали такі науковці й практикуючі адвокати, як: Н. Бакаянова [1], С. Веприцький [2], В. Волинська [3], О. Дроздов [2], Л. Дубчак [4], І. Задоя [5], Д. Кухнюк [7], М. Луцюк [8], Р. Мельніченко [9], А. Стебелев [2], однак деякі питання залишаються відкритими для дискусії та сучасна практична діяльність свідчить про недосконале правове регулювання цього питання, що й зумовлює необхідність дослідження проблемних питань підвищення кваліфікації адвокатів в Україні та розроблення пропозицій щодо його вдосконалення.

Конституція України від 28.06.1996 р. [6] у ст. 59 закріпила, що кожен має право на правову допомогу. Відповідно до ст. 2 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" [13], адвокатура України – це недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом. Таким чином, адвокатура є недержавним самоврядним інститутом, який покликаний забезпечувати право кожного на отримання професійної правової допомоги. Відповідно до ст. 11 Правил адвокатської етики, затверджених Установчим з'їздом адвокатів України 17.11.2012 р. [12] (далі – Правила адвокатської етики), зважаючи на суспільну значущість і складність професійних обов'язків адвоката, від нього вимагається високий рівень професійної підготовки, ґрунтовне знання чинного законодавства, практики його застосу-

вання, опанування тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, ораторського мистецтва; адвокат зобов'язаний надавати правову допомогу клієнтам, здійснювати їх захист та представництво компетентно і добросовісно, що передбачає знання відповідних норм права, наявність необхідного досвіду їх застосування, досконалість в урахуванні всіх обставин, що стосуються доручення клієнта та можливих правових наслідків його виконання, ретельну підготовку до виконання доручення; адвокат не повинен надавати правову допомогу, здійснювати захист або представництво з питань, які не охоплюються сферою його спеціалізації, в разі, якщо така має місце, і явно не відповідають рівню його компетенції; адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві.

Вищезазначені обставини, викладені в Правилах адвокатської етики, зумовили необхідність створення в Україні ефективної системи підвищення кваліфікації адвокатів. Як відомо, нормативною основою такої системи, стало затвердження рішення Ради адвокатів України від 16.02.2013 р. Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України [11] (далі – Порядок). Підвищення кваліфікації є важливим професійним обов'язком адвокатів. Відповідно до п. 2 Порядку, підвищення свого професійного рівня (підвищення кваліфікації) є важливим професійним обов'язком адвокатів, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення ними своїх професійних знань, вмінь та навичок, здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його застосування.

Відповідно до п. 6 Порядку, у регіонах, де кількість адвокатів за даними ЄРАУ перевищує три тисячі осіб, можуть бути створені центри підвищення кваліфікації, за сновниками яких є ради адвокатів регіонів.

Не зовсім зрозуміло, чим керувалась Рада адвокатів України при затвердженні п. 6 Порядку, якщо загальновідомо, що кількість адвокатів, що перевищує три тисячі осіб за даними ЄРАУ, є тільки в м. Києві. Ми вважаємо, що підвищення кваліфікації адвокатів має важливе значення для адвокатів, особливо молодих, які й мають практичний стаж адвокатської діяльності до п'яти років. У зв'язку із цим вважаємо що центри підвищення кваліфікації варто створювати в регіонах, де кількість адвокатів за даними ЄРАУ перевищує одну тисячу осіб. На підставі викладеного пропонуємо п. 6 Порядку викласти в такій редакції: “У регіонах, де кількість адвокатів за даними ЄРАУ перевищує одну тисячу осіб, можуть бути створені центри підвищення кваліфікації, за-

сновниками яких є ради адвокатів регіонів”. Прийняття цього положення надасть можливість створити центри підвищення кваліфікації радам адвокатів таких міст, як Харків, Одеса, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Львів.

У п. 11 Порядку вказано, що з метою оцінювання результатів засвоєння професійних програм підвищення кваліфікації може здійснюватись підсумковий контроль шляхом проведення тестування. Адвокати, які успішно пройшли тестування за професійними програмами, отримують сертифікат про проходження навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатів.

Відповідно до п. 14 абз. 8 Порядку, не пізніше 31 січня кожного року адвокат зобов'язаний надати раді адвокатів регіону картку обліку залікових балів, форма якої встановлена у Додатку 7 до Порядку, та копії документів, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом минулого року.

Відповідно до п. 17 Порядку, до адвокатів, які не виконують обов'язку щодо постійного вдосконалення своїх знань і професійної майстерності, не виконують вимог цього Порядку, можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності у порядку, передбаченому чинним законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність, за невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків.

Аналіз п. 11, 14, 17 Порядку дає підстави для привертання уваги до того факту, що на Раду адвокатів України покладається право, а не обов'язок проводити підсумковий контроль адвокатів шляхом проведення тестування. Таким чином, на практиці можуть виникати випадки, коли адвокат добросовісно займається підвищенням своєї кваліфікації, отримав необхідну суму балів, але все ж таки Рада адвокатів України має право проводити підсумковий контроль шляхом проведення тестування адвоката. Виникає питання: де врегульований порядок проведення такого тестування, на яку кількість тестів потрібно буде відповісти такому адвокату та яка кількість відповідей повинна бути правильною, для того щоб адвокат пройшов тестування? Також дуже цікавим є той факт, що Рада адвокатів України у Порядку не зазначила порядок дій та наслідки в разі, якщо адвокати не пройшли таке тестування за професійними програмами.

Також виникає запитання: що робити адвокатам, які мають великий стаж практичної роботи, зайняті постійно адвокатською практикою, але не отримали сертифікат про підвищення кваліфікації, адже за невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, одним з яких є підвищення кваліфікації, можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності?

Вважаємо вищезазначені питання потребують удосконалення в законодавстві України у зв'язку із чим пропонуємо провести аналіз аналогічних положень у законо-

давстві Естонії. Так, відповідно до п. 6, 7 ст. 34-1 Закону Естонії "Про адвокатуру" від 2004 р. [14], якщо адвокат не займався протягом своєї спеціальності в необхідному обсязі або передбаченим способом або не представив у комісію з оцінювання професійної придатності відомості про підвищення кваліфікації в призначений термін, то комісія з оцінювання професійної придатності проводить з ним для перевірки його спеціальних знань співбесіду. Оціночну співбесіду проводять протягом шести місяців з дня закінчення оціночного періоду. Рішення про термін оцінювання професійної придатності доставляється адвокату не менше ніж за три місяці. Адвокат, який не з'явився на оціночну співбесіду або визнаний за результатами оцінювання не придатним для здійснення адвокатської діяльності, подає до комісії з оцінювання професійної придатності відповідне клопотання. Нове оцінювання проводиться протягом шести місяців з дня подачі клопотання. Рішення про дачу оцінки професійної придатності доставляється адвокату не менше ніж за три місяці.

Вважаємо, що деякі положення, зазначені у ст. 34-1 Закону Естонії "Про адвокатуру" від 2004 р. [14], можна запозичити для вдосконалення Порядку, у зв'язку із чим пропонуємо викласти:

– п. 11 Порядку в такій редакції: *якщо адвокат не займався протягом року підвищенням кваліфікації в необхідному обсязі, передбаченому Порядком, або не представив раді адвокатів регіону картку обліку залікових балів, форма якої встановлена у Додатку 7 до Порядку, та копії документів, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом минулого року, у такому випадку Рада адвокатів регіону проводить підсумковий контроль шляхом проведення тестування, на виявлення його рівня знань у різних галузях права відповідно до законодавства України. Адвокати, які успішно пройшли тестування за професійними програмами, отримують сертифікат про проходження навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатами. Про проходження тестування адвокат повинен бути повідомлений належним чином за один місяць до проведення такого тестування;*

– п. 17 Порядку викласти в такій редакції: *До адвоката, який не з'явився на тестування або визнаний за результатами тестування не придатним для здійснення адвокатської діяльності, можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності у порядку, передбаченому чинним законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність, за невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків.*

Адвокат, який не з'явився на тестування або визнаний за результатами тестування

непридатним для здійснення адвокатської діяльності, має право протягом десяти днів подати раді адвокатів України через раду адвокатів регіону клопотання про повторне складання тестування.

Рада адвокатів України призначає проведення тестування не пізніше шістьох місяців з моменту подання адвокатом такого клопотання, про що останній повідомляється не пізніше одного місяця до проведення такого тестування.

Відповідно до п. 13 Порядку, з метою оцінювання підвищення кваліфікації адвокатів встановлюється відповідний період оцінювання тривалістю у три роки. За основу оцінювання підвищення кваліфікації адвокатів беруть систему залікових балів – один заліковий бал дорівнює одній годині навчання. Адвокат має отримати не менше 30 залікових балів протягом трьох років. Адвокат має отримати не менше 10 залікових балів кожного року. Надлишок залікових балів, отриманих протягом періоду оцінювання, може бути перенесений до наступного періоду оцінювання в кількості, що не перевищує 10 балів. Адвокат має отримати не менше ніж 6 залікових балів за навчання з питань етики та стандартів професійної діяльності протягом трирічного періоду оцінювання. У разі тривалості (понад трьох місяців) втрати працездатності або з інших поважних причин, за рішенням ради адвокатів регіону адвокат може бути звільнений від обов'язку підвищення кваліфікації протягом періоду оцінювання повністю або частково. Адвокат зобов'язаний самостійно вести облік залікових балів, зберігати сертифікати про участь у заходах щодо підвищення кваліфікації та сертифікати про проходження навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатами, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом періоду оцінювання та не менше року після його закінчення. Не пізніше 31 січня кожного року адвокат зобов'язаний надати раді адвокатів регіону картку обліку залікових балів та копії документів, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом минулого року. Безумовно, нарахування залікових балів слугуватиме відповідним стимулом для належного підвищення своєї кваліфікації адвокатами [11].

Наступною нагальною проблемою, на нашу думку, є саме зарахування та перенесення залікових балів. Так, відповідно до п. 13, 14 Порядку, адвокат має отримати не менше 30 залікових балів протягом трьох років. Адвокат має отримати не менше 10 залікових балів кожного року. Надлишок залікових балів, отриманих протягом періоду оцінювання (три роки), може бути перенесений до наступного періоду оцінювання (три роки) у кількості, що не перевищує 10 балів.

Після проведення аналізу вищезазначених пунктів Порядку виникає питання: чому Рада адвокатів України встановила пе-

ренесення балів на наступний період, але забула передбачити в Порядку перенесення надлишок залікових балів отриманих протягом року. На нашу думку, п. 14 Порядку потребує доповнення окремим пунктом такого змісту: *Надлишок залікових балів, отриманих протягом року, може бути перенесений до наступного року оцінювання у кількості, що не перевищує 5 балів.*

Така позиція, на наш погляд, буде корисною для вдосконалення законодавства, адже чинний на теперішній час Порядок може стримувати мотиваційну сферу адвоката до підвищення кваліфікації.

Наступна проблема, виявлена нами, – це те, що Порядок передбачає тільки єдиний випадок, коли адвокат повністю або частково може бути звільнений від обов'язку підвищення кваліфікації протягом періоду оцінювання (у разі тривалої (понад трьох місяців) втрати працездатності або з інших поважних причин).

Перед тим, як дати оцінку такому положенню, пропонуємо звернутись до ст. 34-1 Закону Естонії "Про адвокатуру" 2004 р. [11], відповідно до якої, додаткове навчання (підвищення кваліфікації) адвокат не повинен проходити в заліковий період, коли він захищав ступінь доктора або магістра юридичних наук. Таким чином, законодавство Естонії приділяє більше уваги здобуттю адвокатом наукового ступеня або отримання диплома магістра юридичних наук. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів в Україні також не оминув увагою адвокатів, які займаються науковою діяльністю. Так, відповідно до Додатка 3 до Порядку України, найвищі бали нараховуються за здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук – 30 балів та за здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук – 45 балів.

На думку О. А. Поліводського [10], наукові навички можуть бути використані в практичній роботі, зокрема під час підготовки письмових документів. Той, хто написав ряд статей та наукову роботу суттєвого обсягу, практично завжди вільно і чітко висловлює свої думки письмово. Послідовність, системність, структурованість викладення матеріалів завжди відрізняє тих, хто займався науковою роботою. Погодьтеся, при складанні позовних заяв або формулюванні письмової правової позиції чи письмових заперечень, чи інших документів ці навички стають у пригоді. Така діяльність, як кажуть, "відточує перо". Головне, що дає наукова робота, це переконання в тому, що до будь-чого можна ставитися критично, навіть до тих концепцій, які колись здавалися беззаперечними, до авторитетів, у яких раніше вважав неприпустимим сумніватися. Такий підхід корисний у спорах із колегами або в суді, використовується адвокатами в їхній практичній роботі і часто є ефективним, якщо не переходить певну межу.

Також, відповідно до Наказу МОН молоді та спорту України "Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових

ступенів доктора і кандидата наук" від 17.10.2012 р. [17], за темою дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук необхідна наявність не менше п'яти публікацій у наукових (зокрема електронних) фахових виданнях України та інших держав, з яких: не менше однієї статті у наукових періодичних виданнях інших держав з напрямку, з якого підготовлено дисертацію. За темою дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук необхідна наявність не менше 20 публікацій у наукових (зокрема електронних) фахових виданнях України та інших держав, з яких: не менше чотирьох публікацій у наукових періодичних виданнях інших держав з напрямку, з якого підготовлено дисертацію.

Видається досить логічним, якщо адвокат буде навчатись в аспірантурі або докторантурі, однією з вимог для захисту дисертації є опублікування наукових праць, які також враховуються у Порядку при нарахуванні балів.

Сьогодні держава сприяє розвитку науки в Україні. Так, одним із принципів державної політики у сфері вищої освіти, відповідно до ч. 1 п. 2 ст. 3 Закону України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 р. [15], є сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя.

Також привертаємо увагу, що, відповідно до п. 11 ст. 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" від 21.10.1993 р. [16], від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період не підлягають також студенти, аспіранти та докторанти, які навчаються на денній формі навчання.

У зв'язку з цим доцільно звільнити адвокатів від підвищення кваліфікації, які навчаються на денній формі навчання в магістратурі, аспірантурі для здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, докторантурі для здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук.

На підставі викладеного пропонуємо Порядок доповнити окремим пунктом такого змісту: *Звільняються від підвищення кваліфікації на період навчання адвокати, які навчаються за професійною програмою на денній формі навчання у вищому навчальному закладі III та IV рівня акредитації (у тому числі програмою дистанційного навчання), а також аспіранти та докторанти, які навчаються на денній формі навчання для здобуття наукового ступеня кандидата або доктора юридичних наук.*

Також ми підтримуємо думку І. І. Задоя [5, с. 384], який пропонує внести такі зміни до Порядку: 1) доповнити Порядок таким пунктом: *Від підвищення кваліфікації звільняються особи, які мають стаж роботи адвоката 30 і більше років;* 2) доповнити п. 13 Порядку ч. 2 такого змісту: *Для адвокатів, у яких із дня отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяль-*

ністю минуло не більше 5 років, встановлюється щорічне підвищення кваліфікації; 3) доповнити п. 14 Порядку частиною такого змісту: *Адвокат зі стажем адвокатської діяльності від 5 до 20 років має отримати не менше 20 залікових балів протягом періоду оцінювання, визначеного п. 13 цього Порядку, а адвокат зі стажем адвокатської діяльності від 20 й більше років - не менше 10 залікових балів.*

Останнім часом в адвокатській діяльності все ширше стали застосовувати різні інформаційні технології комунікацій. Якщо раніше вважали, що адвокату достатньо мати свій сайт-візитівку в Інтернеті й рекламу в ЗМІ, то зараз адвокати приділяють увагу професійним сайтам, активно представлені в соціальних мережах і намагаються освоювати нові засоби комунікацій з потенційними клієнтами.

На підставі аналізу персональних сайтів адвокатів в Україні, у зв'язку з великою конкурентоспроможністю серед них, захисники дуже часто розміщують в Інтернеті свої досягнення, серед яких дуже часто зустрічаються сертифікати Національної асоціації адвокатів України про участь у заході підвищення кваліфікації адвокатів. Тому, на нашу думку, цілком обґрунтованим буде висвітлення балів, які набрав за весь час адвокат, у Єдиному реєстрі. Така фіксація балів, безумовно, мала б позитивний результат. Представлена інформація в Єдиному реєстрі адвокатів щодо кількості балів отриманих адвокатом надала б можливість зробити порядок підвищення кваліфікації адвокатів більш прозорим як для самих адвокатів, так і для клієнтів, які бажать звернутись до професійно компетентного адвоката, який активно бере участь не тільки у своїй практичній роботі, а й займається підвищенням кваліфікації з різних галузей права. Також видається можливим у Єдиному реєстрі адвокатів відобразити, яких саме тем, у якому напрямі, з якої спеціалізації адвокат підвищував свою кваліфікацію.

Висновки. Таким чином, підвищення кваліфікації адвокатів України є важливим професійним обов'язком адвокатів, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення ними своїх професійних знань, умінь та навичок, здобуття нової спеціалізації або кваліфікації в певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти й практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни в чинному законодавстві та практиці його застосування. Однак на теперішній час той Порядок, який діє на території України, потребує вдосконалення з урахуванням сучасної практичної діяльності захисників та міжнародного законодавства. Сподіваємось, що пропозиції, викладені нами в цій статті, будуть використані при внесенні змін до Закону України "Про адвокатуру та адво-

катську діяльність" і Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України.

Перспективою подальшого наукового дослідження може стати підвищення кваліфікації юридичних працівників на прикладі суддів, прокурорів, нотаріусів тощо.

Список використаної літератури

1. Бакаянова Н. М. Підвищення кваліфікації адвоката в світлі реалізації принципів організації та діяльності адвокатури / Н. М. Бакаянова // Право і суспільство. – 2012. – № 2. – С. 328–331.
2. Веприцкий С. О повышении квалификации адвокатов [Электронный ресурс] / С. Веприцкий, А. Дроздов, А. Стебелев. – Режим доступа: <http://vash-advokat.com/index.php?page=o-povyshenii-kvalifikatsii-advokatov>.
3. Волинська В. "Підрахунок балів" – один із обов'язків адвоката: [підвищення кваліфікації адвокатів] / В. Волинська // Незалежний аудитор. – 2013. – № 2. – С. 86–87.
4. Дубчак Л. С. Професійні обов'язки адвоката: По новому про старе [Електронний ресурс] / Л. С. Дубчак. – Режим доступу: <http://www.uaa.org.ua/publication/>.
5. Задоя І. І. Підвищення кваліфікації адвокатів України: проблеми правового регулювання / І. І. Задоя // Актуальні проблеми держави і права. – 2014. – С. 379–385.
6. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/-254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
7. Кухнюк Д. В. Підвищення кваліфікації адвокатів України: проблеми нормативного забезпечення / Д. В. Кухнюк, В. В. Петраковський // Адвокат. – 2012. – № 8. – С. 12–17.
8. Луцюк М. І. Адвокат, а ти підвищив свою кваліфікацію?! А "справку" маєш? [Електронний ресурс] / М. І. Луцюк. – Режим доступу: <http://rivnepravo.com.ua/323-advokat-a-ty-pidvyschyv-svoiu-kvalifikatsiiu-a-spravku-maiesh.html>.
9. Мельниченко Р. Г. Реализация требований об обязательном повышении квалификации адвокатов [Электронный ресурс] / Р. Г. Мельниченко // Право и образование. – 2009. – № 3. – С. 47–57. – Режим доступа: http://melnichenko.net/_p_name68.html.
10. Поліводський О. А. Про цінність наукових знань, наукового ступеня у юридичній діяльності, зокрема юридичному бізнесі [Електронний ресурс] / О. А. Поліводський // Юридична газета. – 2008. – № 42 (175). – Режим доступу: <http://bihun.in.ua/jushits/jurhit/article/276/>.
11. Порядок підвищення кваліфікації адвокатами України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.02.2013 р. № 85 зі змінами, затвердженими рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 219 [Електронний ре-

- сурс]. – Режим доступу: <http://www.unba.org.ua/akti/>.
12. Правила адвокатської етики : затверджені Установчим З'їздом адвокатів України, м. Київ, готель "Русь" від 17.11.12 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkdka.org/pravil-advokatskoji-etiki/>.
  13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2012. – № 62. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
  14. Про адвокатуру : Закон Естонії от 2004 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.eurasian-advocacy.ru/estoniya/1620-zakon-ob-advokature>.
  15. Про вищу освіту : Закону України від 01.07.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
  16. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закону України від 21.10.1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3543-12>.
  17. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук : Наказ МОН молоді та спорту України від 17.10.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1851-12>.

Стаття надійшла до редакції 16.03.2015.

Скрябин О. Н. Предложения по совершенствованию Порядка повышения квалификации адвокатами Украины

Статья посвящена исследованию вопросов повышения квалификации адвокатов в качестве обязательного условия развития адвокатской деятельности в Украине. Представлены предложения по усовершенствованию законодательства Украины, регулирующего порядок повышения квалификации адвокатов Украины.

Ключевые слова: адвокат, защитник, адвокатура, институт правовой помощи, повышение квалификации, подсчет баллов.

Scriabin O. Proposals for Improving the Procedure Training Lawyers in Ukraine

The article is devoted to research on training lawyers as a prerequisite of advocacy in Ukraine. In the scientific article the author provides suggestions on improvement of legislation of Ukraine regulating the procedure of training of Advocates of Ukraine. Relevance of the article presented by us due to the fact that in recent years become particularly relevant theoretical and practical development to protect the rights and interests of citizens, as in modern conditions become all important questions that form the legal state and civil society. Today is certainly a priority facing the state is to ensure rights and freedoms of man and citizen, since solving these issues is one of the main criteria for evaluating the effectiveness of reforms in all spheres of public life. In this respect, advocacy plays a crucial role in the realization of the rights and freedoms of man and citizen. In this regard, current research seems Procedure training of lawyers Ukraine (hereinafter Procedure). Continuous development of the theory of law, the legislation and its application, improve the forms and methods of advocacy determine the need for lawyers constantly and continuously improve their knowledge – to improve their skills.

In the scientific article the comparative legal description of the legislation of Ukraine and Estonia, governing the training of lawyers. In this connection, the author concludes that some of the provisions referred to in Art. 34-1 Estonian law "On Advocacy" from 2004 might adopt to improve the training of the Order of Advocates of Ukraine in connection with which the author offers improved procedure as follows: p. 11 of the Ukraine as follows: if the lawyer engaged for year advanced training in the required amount prescribed procedure or region presented glad attorneys card accounting classification points, the shape of which is set out in Annex 7 to the Order, and copies of documents proving his skills increase over last year, in this case, the Council advocates region holds final control through testing to identify its level of knowledge in various areas of law in accordance with the laws of Ukraine. Lawyers who successfully tested by professional programs, receive a certificate of training programs for the professional training of lawyers. On testing the lawyer should be duly notified one month prior to such testing; p. 17 Order of Ukraine as follows: "To the lawyer who did not attend the test or the test results recognized unfit for the practice of advocacy can be applied disciplinary measures in accordance with the effective law on advocacy, for failure or improper fulfillment of their professional duties.

Key words: lawyer, advocate, advocacy, legal aid institute, training, scoring.